

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 7. november 2023

Afgift af gaver, arveforskud, dødslejegaver og arv©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen, Advotax Advokatfirma
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.V.dk

I løbet af en livstid er det aktuelt for mange at give børn eller andre nærtstående større eller mindre gaver. I sidste ende vil der blive tale om arv.

Selv om afgiftssatsen er den samme for gaver og arv indenfor den nærmeste familie, kan det have væsentlig betydning på flere måder, om der er tale om en gave, et arveforskud, en såkaldt dødslejegave eller arv.

Sondringen mellem gaver og arv er velkendt for de fleste. Gaver vedrører overførsel af værdier i gavegiverens levende live, medens arv drejer sig om fordelingen af de værdier, som en afdød person efterlader sig.

Afgiften er som udgangspunkt den samme, nemlig 15 pct. af gaven eller arvets værdi. Men det afgiftsfri bundfradrag for gaver og arv er forskellige.

Afgifter og bundfradrag

For gaver indenfor den nære familie gælder et bundfradrag for hvert kalenderår på 71.500 kr. i 2023 (74.100 i 2024) for gaver modtaget fra samme gavegiver. Er der flere gavegivere, f.eks. ved gaver til et barn fra hver af barnets forældre, opnås der således to bundfradrag: ét bundfradrag vedrørende barnets gaver fra faderen, og ét bundfradrag

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 7. november 2023

vedrørende barnets gaver fra moderen. Af værdien af gaver, der overstiger bundfradraget, skal svares afgift på 15 pct.

Er en gavemodtager ikke omfattet af gavegiverens nærmeste familie, skal der ikke betales gaveafgift, men derimod indkomstskat af gavens værdi. Der er i dette tilfælde ikke et ”skattefrit bundfradrag”.

For arv gælder ét samlet bundfradrag vedrørende al arv efter afdøde. Bundfradraget er i 2023 på 321.700 kr. og i 2024 på 333.100 kr. Af værdien af arv over bundfradraget skal svares afgift, betegnet ”boafgift” (arveafgift), på 15 pct.

Er en arving ikke omfattet af arveladerens nærmeste familie, skal der betales en tillægsafgift på 25 pct. Den effektive afgift af arven vil i disse tilfælde være maksimalt 36,25 pct.

Gaver, arv eller noget helt tredje?

Afgiftsberigtigelsen af gaver henholdsvis af arv omfatter flere andre dispositioner, som så at sige ligger i mellemområdet mellem den ”rene” gave og den ”rene” arv. **Afgiftsberigtigelsen** af disse ”mellemdispositioner” følger ikke nødvendigvis parternes opfattelse af, om der er tale om en gave eller arv. Ønsker parterne at opnå de afgiftsfri bundfradrag, er der derfor væsentligt at få klarlagt, om der i afgiftsretlig sammenhæng er tale om en gave eller om arv.

Gaver og gaveafgiftspligtige dispositioner

I skatte- og afgiftsretlig sammenhæng omfatter gavebegrebet i første række de traditionelle gaver, forstået som julegaver, fødselsdagsgaver, lejlighedsgaver og andre vederlagsfri formuefordele, som en gavegiver i levende live forærer til en gavemodtager som et udslag af gavmildhed.

Overdragelse af aktiver mellem nærtstående til en lavere pris end prisen ved salg til en fremmed anses ligeledes som en gave i skatte- og afgiftsretlig sammenhæng. Beslutter et

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 7. november 2023

forældrepar eksempelvis i 2023 at overdrage en ejerlejlighed til et barn for 2 mio. kr., selv om prisen ved salg til en fremmed (handelsværdien) ville være 3 mio. kr., vil overdragelsen indebære en gave til barnet på 1 mio. kr. Denne 1 mio. kr. skal som udgangspunkt afgiftsberigtiges med 15 pct. af 928.500 kr. (1.000.000 kr. - 71.500 kr.), svarende til en gaveafgift på 139.275 kr.

Arveforskud

Et arveforskud er – som navnet siger – et forskud på den arv, som arveladeren og arvingen forventer vil komme til udbetaling som arv, når arveladeren til sin tid afgår ved døden.

Arveforskud anses imidlertid afgiftsretligt som en gave. Der skal således svares afgift efter reglerne om gaveafgift og ikke boafgift - selv om gave giver og gavemodtager er enige om, at arveforskuddet til sin tid skal fragå i den arv, som gavemodtageren ellers ville stå til at modtage.

Mens den skatteretlige side ligger fast, kan det for forældre, som har flere børn, og som ønsker at sidestille disse børn i henseende til gaver og arv, få afgørende betydning, om der juridisk set er tale om en gave eller et arveforskud, herunder om beløbet fragår i modtagerens senere arv til fordel for de øvrige børn.

Efter arveloven er der tale om et arveforskud, hvis en arving fra arveladeren har modtaget en ydelse af økonomisk værdi, og det senest ved ydelsen af arveforskuddet *må anses for aftalt*, at værdien af ydelsen skal fradrages i arvingens senere arv.

Det betyder, at der skal foreligge en aftale mellem forældrene og barnet om, at ydelsen skal fradrages i arvingens senere arv. Foreligger der ikke en sådan aftale, vil udgangspunktet være, at forældrene har givet barnet en gave. Og en gave skal ikke fragå i arv. Foreligger der ikke senest ved arveforskuddets ydelse en aftale om fradrag i senere arv, kan det med andre ord føre til, at den lighedeling, som forældrene har ønsket og forudsat, da de ydede arveforskuddet, ikke kan opfyldes.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 7. november 2023

I en sådan situation er det derfor vigtigt, at aftalen kan dokumenteres – også på det tidspunkt, hvor forældrene er faldet væk, og arven skal deles mellem flere børn. På denne baggrund vælger nogle forældre at omtale og dokumentere aftalen om arveforskuddet i et testamente, således at forældrene er sikre på, at der til sin tid tages højde for arveforskuddet.

Arveafkald mod vederlag

Det ses endvidere i visse tilfælde, at arvelader i dennes levende live og en arving aftaler, at arvingen giver helt eller delvist afkald på arv, enten vederlagsfrit eller mod at modtage et nærmere aftalt vederlag (betaling).

Gives et afkald på arv mod vederlag, anses dette vederlag i skatte- og afgiftsretlig sammenhæng – på samme måde som et arveforskud – som en gave. Der skal derfor betales afgift af vederlaget efter reglerne om gaveafgift.

Arv og andre boafgiftspligtige dispositioner

I arveloven er fastsat nærmere regler om fordelingen af arv mellem flere arvinger, herunder en ægtefælle. Det drejer sig bl.a. om grundreglerne om arveret og tvangsarveret for ægtefælle og børn og om lighedeling af arv mellem flere børn.

Ved et testamente kan arvelader træffe bestemmelse om en ændret fordeling af arven, men med respekt af bl.a. reglerne om tvangsarv.

Som nævnt indledningsvist gælder for arv ét samlet bundfradrag vedrørende al arv efter afdøde. Som allerede nævnt er bundfradraget i 2023 på 321.700 kr. og i 2024 på 333.100 kr. Af værdien af arv over bundfradraget skal svares afgift, betegnet ”boafgift” (arveafgift), på 15 pct. og eventuelt tillægsboafgift på 25 pct. af arv, der tilfalder personer udenfor den nære familie.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 7. november 2023

Dødslegaver

Det ses undertiden, at arvelader forærer hele eller dele af sin formue bort på et tidspunkt, hvor arvelader mener, at han vil falde bort indenfor kort tid.

Der kan være flere årsager til en sådan disposition. I nogle tilfælde drejer det sig om, at arveladeren ønsker at begunstige én eller flere arvinger i et videre omfang, end hvad der er muligt efter arveloven, herunder reglerne om tvangsarv. En gavegiver er som udgangspunkt frit stillet ved overdragelse af formue som en gave i levende live. Der gælder ingen regler om tvangsarv, og en gavegiver kan derfor i princippet forære hele sin formue bort til personer valgt af gavegiveren.

En anden årsag kan være et ønske om at gøre brug af muligheden for at overføre dele af formuen afgiftsfrit til børn og børnebørn ved at gøre brug af det afgiftsfri bundfradrag for gaver.

Normalt er der den ”selvregulerende effekt” i reglerne, at en person sjældent bortgiver hele sin formue i levende live – gavegiveren kunne jo selv få brug for pengene. Men hvis gavegiveren/ arveladeren har den opfattelse, at døden er nært på, kan sagen stille sig anderledes.

Efter en særlig regel i arveloven om de såkaldte ”dødslegaver” kan en sådan gave miste gyldighed, hvor gaven er givet kort før giverens død på et tidspunkt, hvor døden må anses for nært forestående og giveren var klar over dette.

Baggrunden for særreglen er, at en gavegiver/arvelader ikke skal kunne omgå arvelovens regler eller bestemmelser i et testamente ved at forære sin formue væk på et tidspunkt, hvor gavegiveren/arveladeren antager, at vedkommende falder væk i løbet af kort tid.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 7. november 2023

En højesteretsdom om dødslejegaver

Højesteret har ved en dom af 20. oktober 2023 taget stilling til de afgiftsretlige konsekvenser ved dødslejegaver.¹

Sagen drejede sig i korthed om en bedstefar, som den 2. august 2021 aftalte med en søn, at sønnen skulle overføre 68.700 kr., fra bedstefarens bankkonto til hver af bedstefarens 6 børnebørn, svarende til den afgiftsfri bundgrænse i 2021 for gaver til børnebørn, samt endvidere 24.000 kr. til hver af bedstefarens 2 svigerbørn, svarende til den afgiftsfri bundgrænse i 2021 for gaver til svigerbørn. Sønnen overførte beløbene den 5. august 2021 i henhold til en generalfuldmagt fra bedstefaren. Det samlede gavebeløb svarede til knap halvdelen af bedstefarens formue.

Den 7. august 2021 afgik bedstefaren ved døden.

Spørgsmålet i sagen var herefter, om de kontante overførsler til børnebørn og svigerbørn skulle anses som afgiftsfri gaver, eller om overførslerne skulle afgiftsberigtiges som arv, dvs. at der skulle betales boafgift af overførslerne. Ved en afgiftsberigtigelse som arv ville blive udløst boafgift, da ”gaverne” skulle sammenlægges med den øvrige arv, hvor bundfradraget var ”forbrugt”. Var der derimod tale om gaver, ville disse være afgiftsfri, da gaverne ikke oversteg den afgiftsfri bundgrænse.

Højesteret konstaterede som det første, at der skal betales boafgift af gaver, der må anses som dødslejegaver. Dette gælder efter Højesterets opfattelse, selv om ingen arving anfægter gavernes gyldighed.

Højesteret foretog dernæst en vurdering af, hvorvidt gaverne i denne sag måtte anses som dødslejegaver i arvelovens forstand og dermed skulle sammenlægges med øvrig arv ved afgiftsberegningen.

---

¹ Højesterets dom af 20. oktober 2023, sag 21/2023.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 7. november 2023

Med henvisning oplysningerne om bedstefarens helbred måtte det efter Højesterets opfattelse lægges til grund, at bedstefarens død var nært forestående. Videre fandt Højesteret – som det siges i dommen: ”også når gavernes størrelse tages i betragtning” - at bedstefaren på dette tidspunkt var klar over, at hans død var nært forestående.

På denne baggrund skulle der beregnes boafgift af gavernes fulde værdi.

Med andre ord: Ydes en gave på et ”for sent tidspunkt”, dvs. kort tid før døden indtræffer, bliver gaverne afgiftsmæssigt anset som arv og sammenlægges med øvrig arv ved afgiftsberegningsen.

— 0 —